

SOBRE LES DECLARACIONS RESPONSABLES

TRIBUNA

Marta Vall-Ilossera Ferran

Degana del Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears

Ahores d'ara vivim una situació que sens dubte es pot anomenar excepcional a causa de la crisi sanitària provocada per la Covid-19. Una crisi que per poder combatre-la ha obligat a una paralització imprevisible però necessària de l'activitat econòmica, que ha tingut com a efecte l'haver de cercar solucions urgents per pal·liar les necessitats socials que aquesta paralització pot arribar a provocar i per poder reactivar amb rapidesa l'economia de les nostres Illes.

Des d'aquesta perspectiva, es poden entendre iniciatives, com la que ha tingut el Govern Balear en elaborar i dictar el Decret llei 8/2020, de 13 de maig, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la Covid-19.

Però vist el que es proposa al Decret, pot ser s'haurien de qüestionar molt seriosament si és aquesta la millor solució per a la problemàtica que ens afecta. No és acceptable que la urgència de la situació que vivim provoqui decisions precipitades que sense resoldre el problema de fons, alterin innecessàriament tot l'ordenament jurídic en què ens movem.

És cert que el col·lectiu professional d'arquitectes (i la societat en general) porta molt de temps sofrint retards excessius en la tramitació de llicències d'obra. També ho és que la situació en bona part dels municipis ha arribat a ser crònica, i que la dilació dels terminis dificulta el desenvolupament dels projectes, condiciona l'inici de les obres, allarga de manera excessiva el procés de construcció i no fomenta les bones pràctiques. Per tant, realment és una necessitat urgent resoldre aquest problema i, des de diferents sectors ja fa temps es reclama, però també ho és que si ara, degut a les excepcionals circumstàncies en què ens trobem, s'ha decidit resoldre'l, és inexcusable fer-ho de manera efectiva evitant que la solució pugui generar una nova problemàtica.

► **I justament**, no pareix que la solució que proposa el Decret llei 8/2020 sigui la més adient. En el Decret es parla de simplificació dels tràmits administratius en l'atorgament de llicències d'obres i la figura que proposa per aconseguir aquesta simplificació tan necessària, és la de la Declaració Responsable per part del promotor. Pot ser aquesta la solució? Es tracta realment d'una simplificació dels tràmits o més aviat generarà una nova situació que pot arribar a ser molt més delicada?

Al nostre parer, una simplificació administrativa que aprofitant aquesta situació d'emergència volgués resoldre per sempre aquest mal endèmic que patim, hauria d'anar precedida d'una anàlisi acurada de procediments, per tal d'eliminar duplicitats a partir de la coordinació d'administracions concurrents, d'una revisió de la normativa

d'aplicació que unifiqui criteris, plantegi refosos normatius i simplifiqui conceptes. I això no ho recull el Decret. Més aviat pareix que l'administració abandona les seves competències i passa la responsabilitat als altres.

Optar per generalitzar la declaració responsable que faculti per realitzar l'actuació urbanística pretesa en la sol·licitud no lleva que aquesta hagi d'anar acompanyada de tota la documentació requerida en cada cas.

Per tant, en si mateixa no implica cap dels supòsits abans esmentats i no introdueix mecanismes alternatius que permetin reduir càrregues a les empreses i als professionals. La declaració responsable no més implica assumir més riscos per part de l'arquitecte i de la societat en general.

Per a les Administracions Públiques (Govern Balear, Consells Insulars i Ajuntaments) la revisió de la documentació és la mateixa, l'única diferència seria que es podran iniciar les obres de manera immediata i que aquesta revisió es realitzaria amb posterioritat al seu inici. És fàcil entendre que aquesta nova situació pot generar una casuística molt perillosa, ja que qualsevol problema o inconvenient que s'esdevingui es posposa en el temps i pot ocórrer que es detecti amb l'obra ja parcialment executada, amb els dificultats i costos que tot això pot suposar.

La realitat ens diu que a les Balears, i no és d'ara, el temps mig de tramitació de llicències és de 16 mesos (a Eivissa arriben fins als

28 mesos), per tant fàcilment ens podem trobar que l'informe necessari per poder revisar i realitzar la inspecció es faci amb les obres ja molt avançades o fins i tot pràcticament finalitzades.

D'altra banda, amb aquesta nova situació, la revisió i la càrrega de feina per part de l'administració seguirà sent la mateixa o fins i tot superior si ha d'incrementar la inspecció. Per tant no s'està resolent el problema sinó que s'està desplaçant en el temps. L'estam traslladant del paper (quan tot encara es pot corregir sense costos) a l'obra en procés d'execució, o en el pitjor dels casos, totalment acabada. I el risc de que les actuacions realitzades a partir de la declaració responsable puguin no ser considerades adequades en fer la inspecció és excessivament alt, ja que la diversitat, varietat, superposició, indeterminació i fins i tot contradicció entre normes legislatives, tècniques, de planejament i ordenances municipals fan molt difícil garantir el seu ple compliment. A més, hem d'afegir dins cada àmbit de competències el criteri interpretatiu de cada AAPP local o fins i tot l'Estat, segons sigui el cas.

La declaració responsable només implica assumir més riscos per part de l'arquitecte i de la societat en general

► **Tothom pot** entendre que en el nostre àmbit el de l'edificació, la correcció de qualsevol deficiència una vegada executades les obres té una repercussió molt més elevada que la detecció i correcció prèvia a la seva execució, i és màxima, en el cas de deficiència no esmenable que pogués donar lloc a anular la llicència. L'increment de costos i la inseguretat jurídica que representaria no pot ni ha de ser traslladada al consumidor ni a cap dels agents de l'edificació.

Hem de recordar que fins ara les figures de comunicació prèvia i la de llicència, han estat eines que s'adequaven a la tipologia de les obres i la seva entitat està plantejada per garantir l'ordre públic, la seguretat de les persones, la salut, l'habitabilitat, les condicions tècniques dels edificis, així com la protecció del nostre patrimoni i del medi ambient. Ampliar l'àmbit de la declaració responsable i permetre que serveixi per a intervencions de més entitat, fins ara reservades a la llicència, implica incrementar de manera exponencial el risc, el cost i la inseguretat jurídica.

Si de veres es vol aconseguir millorar els terminis de tramitació, pensam que el que s'hauria de fer és revisar i optimitzar els procediments administratius, evitar duplicitats, simplificar normatives, reorganitzar i dotar a les administracions dels mitjans materials i humans necessaris perquè puguin per donar resposta en els terminis legalment establerts i amb les màximes garanties abans de l'inici de les obres.

Aquesta semblaria la manera més adequada i prudent de contribuir a la reactivació del sector.

Sense aventures ni decisions precipitades. Recordem que és responsabilitat de tots vetllar per l'interès general i la seguretat de les persones.

La declaració responsable no és la solució, el cost pot ser massa alt.

IL·LUSTRACIÓ DE INGMAGE

